

Пізніше, впродовж семи років працюючи у Парламентській асамблеї Ради Європи разом із Борисом Іллічем в одній політичній групі об'єднаних європейських лівих, ми завжди узгоджували свої позиції з усієї проблематики, що стосувалася України, виступали в унісон, домагалися ухвалення резолюцій на підтримку молоді української держави.

Фото на згадку з Борисом Олійником, Митрополитом Київським і всієї України, Предстоятелем Української православної церкви Володимиром, колишнім заступником міністра освіти Борисом Козорізом та журналісткою Лілією Брудницькою

Олійник, демократ за означенням, проте, не млів од "європейських цінностей", добре усвідомлюючи, що не все там аж таке цінне, що є й подвійні-потрійні стандарти, й чваньковита зверхність чиновництва... Завжди нагадував:

*...Де була б ти сьогодні, Європо,
Де була б ти,
Якби не вони?*

Саме величезні жертви війни, принесені нашим народом на вівтар перемоги, врятували Європу й світ. Син полеглого у боях із нацизмом полтавця (до слова, журналіста районної газети), котрий одягнув солдат-

ську шинелю і віддав життя за рідну землю, Борис Олійник був справжнім українським патріотом, називаючи себе "православним комуністом", він глибоко вірив в ідею справедливості, рівності та братерства й ніколи їй не зраджував.

Керівник української парламентської делегації й упродовж 10 років — віцепрезидент ПАРЄ, Олійник вів проукраїнську лінію в бюро Асамблеї та на її сесіях. Надто ж коли це стосувалося української культури, адже він 30 років був незмінним головою Українського фонду культури. Особливо активно нагадував європейцям та просував ідеї спільного подолання наслідків Чорнобильської трагедії (і тут Україна собою закрила Європу!), бо пізнав це лихо не з газетних публікацій, а ведучи репортажі майже від самого смертоносного жерла реактора. Опромінений, він втратив здоров'я та змушений був упродовж багатьох років вдаватися до гемодіалізу, аби підтримати свій організм.

І попри все, Борис Олійник ніколи не втрачав оптимізму, сили духу, властивої йому самоіронії та гумору. Під час зустрічей завжди приязно обмінялися, крізь примружені повіки — іскорки сміху та блиск мудрих очей...

До останнього дня й до останнього подиху він був Совістю України. Був, є і буде для всіх наступних поколінь справжніх дітей України!

Саме життя й громадянська позиція Бориса Олійника надихнули на рядки, котрі теж творчо осмислюють нині майбутні журналісти:

*Не маю запасної Батьківщини,
Не мав такої і не матиму ніколи!
Як матері немає запасної,
Як не буває запасної долі.*

Надійшла до редакції 16 жовтня 2020 року

ЗА РУБЕЖЕМ

УДК 027.7(417):025.5]:004.77](045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2020.10(291).47-52

*Світлана Галицька,
науковий співробітник НБУВ,
e-mail: galizkaya@nbuv.gov.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7902-8580>*

Бібліотека Трінті-коледжу в Дубліні: сучасний інформаційно-комунікативний центр Ірландії

У статті розглянуто аспекти діяльності бібліотеки Трінті-коледжу як інформаційно-комунікативного, просвітницького й культурного центру Ірландії. Проаналізовано можливості бібліотечної пошукової системи щодо надання користувачам оперативного та якісного доступу до інформаційних джерел і послуг. Зазначено, що книгозбірня долучає до обслуговування бібліотекарів-експертів, які надають консультації й рекомендації з інтелектуального пошуку матеріалів та організації наукового дослідження. З'ясовано, що інформаційно-пошукова система (ІПС) бібліотеки дає змогу забезпечити якісний супровід наукових досліджень і високий рівень використання інформаційних ресурсів, локалізованих як у власних фондах, так і в інших інформаційних системах та базах даних (БД). Наголошено, що досвід бібліотеки з репрезентації інформаційних ресурсів і надання засобів навігації та пошуку інформаційних джерел є корисним для вдосконалення ІПС наукових бібліотек України, що здійснюють інформаційне забезпечення всіх галузей діяльності, зокрема й науково-дослідної. Зауважено, що розроблення оптимальної моделі раціональної організації онлайн-ресурсів сприяє подальшому розвитку й модернізації пошукових систем вітчизняних наукових бібліотек.

Ключові слова: електронний каталог; інформаційно-пошукова система; тематичний пошук; бібліотечний запис; бібліотекар-експерт; наукові бібліотеки України

Постановка проблеми. Одним з основних завдань наукових бібліотек України є створення, вдосконалення й постійна актуалізація інформаційно-пошукової системи, спроможної надавати тематичний доступ до інформаційних ресурсів, локалізованих як у власних фондах, так і в інших інформаційних системах та базах даних, а також забезпечення релевантного результату інтелектуального пошуку.

Вагомим аспектом діяльності вітчизняних наукових бібліотек є "організація бібліотечно-інформаційного обслуговування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, сучасних сервісів обробки та передачі інформації" [1, с. 50], що потребує вдосконалення компонентів лінгвістично-довідкового забезпечення автоматизованої бібліотечної технології. Згідно з цим завданням, "бібліотеки постійно шукають нові підходи до вирішення проблем представлення та транспортування знань для забезпечення доступу до них наукової спільноти" [1, с. 48], зокрема створюють структуровані вебсайти, що надають ефективний доступ до електронного каталогу, баз даних, різноманітних колекцій, а також навігаційні й пошукові засоби для здобуття необхідної інформації та знань, керування напрямами пошуку.

Отже, модернізація ІПС вітчизняних наукових бібліотек передбачає дослідження організації інформаційних ресурсів та формування комплексу інформаційно-комунікаційних, пошукових і навігаційних засобів у провідних книгозбірнях світу. Актуальним є вивчення їхнього досвіду із метою визначення оптимальної моделі організації електронних ресурсів для інформаційного забезпечення дослідної діяльності.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій свідчить про значущість проблеми організації ІПС наукових бібліотек. Питання використання сучасних методів і засобів багатоаспектного тематичного пошуку інформації, вдосконалення компонентів лінгвістичного забезпечення пошукової системи вивчали вітчизняні й закордонні бібліотекознавці, зокрема провідні фахівці Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (НБУВ) К. Лобузін [2—4], Г. Скарук [5], С. Гарагуля, Л. Коновал, І. Перенесієнко, Н. Самохіна.

Основними напрямами досліджень є модернізація структури й компонентів лінгвістичного забезпечення ІПС, актуалізація засобів тематичного пошуку інформаційних джерел та оптимізація їхніх параметрів і функцій, а також застосування інноваційних технологій в інформаційно-комунікативній діяльності наукових бібліотек.

Мета статті — проаналізувати досвід бібліотеки Трінті-коледжу з інформаційного забезпечення навчальної та науково-дослідної діяльності.

Для досягнення мети виконано такі **завдання**: розглянуто структуру інформаційно-пошукової системи бібліотеки, що надає доступ до каталогів, баз даних та електронних ресурсів, її специфіку, можливість й сучасні методи пошуку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Бібліотека Трінті-коледжу в Дубліні (The Library of Trinity College Dublin; <http://www.tcd.ie/Library/>) —

академічна бібліотека, що обслуговує Трінті-коледж, заснований 1592 р., і Дублінський університет. Її фонди налічують майже 5 млн пр. [7], і цю колекцію вважають одним із п'яти найкращих бібліотечних зібрань університетів світу. Тут зберігаються цінні журнали, раритетні рукописи, карти, зокрема Келльська книга (VIII—IX ст.) і Книга з Дарроу (VII ст.). Бібліотека, разом із п'ятьма найбільшими британськими книгозбірнями, отримує копії всіх документів, виданих у Великій Британії та Ірландії, 2013 р. здобула право збирати матеріали, опубліковані на вебсайтах Великої Британії та в електронних журналах, електронні книги, компакт-диски та інші види недрукованих видань [6, с. 13—14], а також брала участь у розробленні спільного каталогу для всіх наукових бібліотек Ірландії.

Один із її вагомих проєктів — оцифрування матеріалів, зокрема рідкісних та унікальних колекцій, аби зберегти важливу інформацію для майбутніх поколінь і спростити доступ до наукових фондів дослідникам, освітянам та іншим користувачам [6, с. 14]. Бібліотека також збирає матеріали, одразу створені в електронному форматі. Цей ресурс наразі охоплює понад 100 тис. документів, у тому числі книги, карти, картини, рукописи та фотографії.

Варто зазначити, що онлайн-виставки різноманітної тематики ("Архітектура ХХ ст.", "Джонатан Свіфт", "Ранні ірландці" тощо) й вбудовані документальні фільми (наприклад, про ранні ірландські рукописи) сприяють популяризації бібліотеки та її фондів, висвітлюють просвітницьку діяльність, акцентуючи на її значенні як великого культурного центру.

Бібліотеці належать п'ять будівель: Стара бібліотека, Бібліотечний комплекс Беркелі-Лекі-Ашер, Гамільтонівська науково-інженерна бібліотека, Читальна зала 1937 р., Медична бібліотека Джона Стерна (Шпиталь святого Джеймса). Будівлю Старої бібліотеки споруджено впродовж 1712—1732 рр. за проєктом Т. Бурга [7].

Особливої уваги варте головне приміщення Старої бібліотеки — Довга кімната. Побудована у 1712—1732 рр., вона має довжину 65 м (213 футів) і містить 200 тис. найстаріших книг. Спочатку кімната мала пласку гіпсову стелю, відкриту галерею та стелаж для книг на нижньому рівні. Через нагромадження великого обсягу документів її згодом перебудували й додали другий рівень стелажів. Приміщення прикрашає колекція мармурових бюстів визначних філософів, письменників, а також персоналій, які підтримували діяльність коледжу. Довгу кімнату вважають однією з найкрасивіших читальних зал бібліотек навчальних закладів і взірцем архітектурного мистецтва.

Найяскравішою історичною пам'яткою, що зберігається в Довгій кімнаті від 1661 р., є Келльська книга, написана кельтськими ченцями понад 1200 років тому: чотири Євангелія разом із тлумаченнями, оздоблені мініатюрами та візерунками (фото 1). Ознайомитися з виданням можна під час екскурсій (сторінки періодично перегортають) і на сайті.

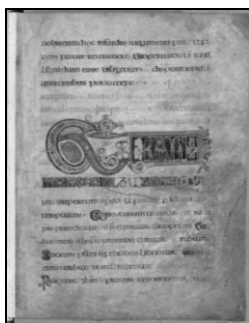

Фото 1. Сторінка Кельської книги на сайті бібліотеки

У бібліотеці також зберігаються арфа Б. Бору, виготовлена приблизно у XV ст., що є національним символом Ірландії, одна з останніх наявних копій Прокламації Ірландської Республіки 1916 р. та інші реліквії.

У Довгій кімнаті (фото 2) проводять виставки, що ознайомлюють відвідувачів із раритетами Старої бібліотеки, як-от ранні ірландські рукописи, старовинні книги тощо.

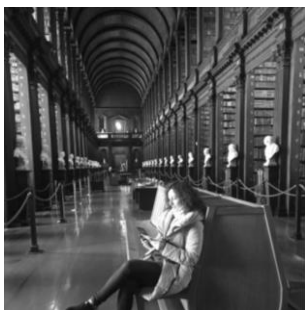

Фото 2. Довга кімната Старої бібліотеки, 2020 р.

Одне з основних завдань бібліотеки — сприяти навчальній і науково-дослідній діяльності Триніті-коледжу, забезпечувати доступ студентів і викладачів до колекцій, рукописів та матеріалів історичного значення [8]. Бібліотечні фахівці ретельно вивчають потреби користувачів, враховуючи інноваційні напрями розвитку науки й трансформаційні процеси, що відбуваються в суспільстві, та створюють широкі можливості для наукових досліджень, навчання й праці, зокрема розробляють сучасні методи пошуку ресурсів і пропонують зручні засоби навігації у значному масиві цифрового контенту.

Розглянемо можливості інформаційно-пошукової системи бібліотеки, що охоплює каталоги, бази даних та електронні ресурси, колекції, у тому числі й оцифровані, а також онлайн-каталоги інших книгозбірень (фото 3).

Бібліотека традиційно пропонує розпочати пошук друкованих й електронних книг, журналів, статей та інших матеріалів за ключовим словом. Для розширеного пошуку можна застосовувати назву, ім'я та прізвище автора, тему документа і обмеження за мовою, роком видання, форматом (друкована чи електронна книга, база даних тощо), бібліотечною колекцією (журнали, спеціальні колекції тощо), місцезнаходженням (бібліотека Берклі та інші). Отримані переліки бібліографічних записів документів можна сортувати за допомогою системи фільтрів. Для кожного каталогу надано докладну інструкцію щодо здійснення пошуку.

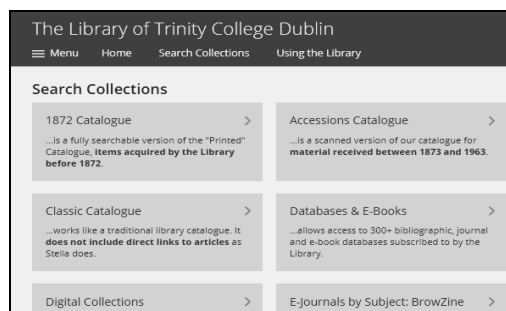

Фото 3. Каталоги та колекції бібліотеки коледжу

Онлайнний каталог **1872 Catalogue** (Printed Catalogue Online), що базується на друкованому каталозі, містить книги, опубліковані до 1872 р. Його укладання тривало від 1835 до 1846 р. Перший том надруковано 1864 р., останній (додаток) — 1887 р. Каталог, що містить майже 250 тис. записів, уміщено в інтернеті 2005 р. Розширений пошук можна здійснити за автором, назвою, місцем, мовою чи роком видання (фото 4).

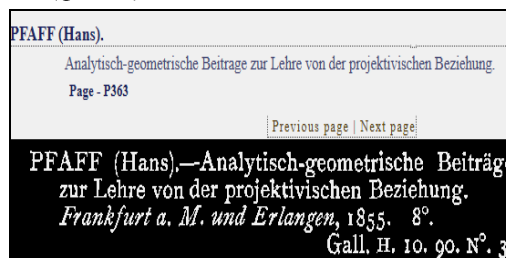

Фото 4. Бібліографічний запис видання Х. Пфаффа

Classic Catalogue передбачає пошук за такими опціями: ключове слово, назва, автор, автор та назва, серія, ISBN/ISSN/ISMN. У розширеному пошуку також зазначають тему, тип видання, місцезнаходження, рік/період, видавця. Бібліографічний запис, окрім елементів бібліографічного опису, містить відомості щодо змісту та інших форм видання, назву серії та пов'язані тематичні рубрики. Автор, назва серії та тематичні рубрики є активними елементами, за якими у разі потреби продовжують пошук.

Databases & E-books. З головної сторінки сайта можна перейти до алфавітного переліку баз даних A-Z Databases (фото 5) та обрати необхідні з них за тематикою дослідження й типом (аудіовізуальні матеріали, електронні книги, повні тексти, газети тощо). Наприклад, за розділом "Ботаніка" (Botany) знайдено такі БД:

— **GeoRef.** Створена Американським інститутом геологічних наук (AGI) 1966 р. Забезпечує доступ до літератури геологічних досліджень у світі. Містить понад 3,4 млн посилань на статті, книги, карти, доповіді на конференціях тощо;

— **GeoScience World (GSW).** Містить посилання на рецензовані повнотекстові статті з геологічних досліджень;

— **Global Plants.** Містить колекції (понад 300 гербаріїв) з усього світу;

— **Scopus.** База даних із цитатами рецензованої літератури та якісних вебджерел. Охоплює понад 15 тис. рецензованих журналів із питань науки, техніки, медицини та соціальних наук.

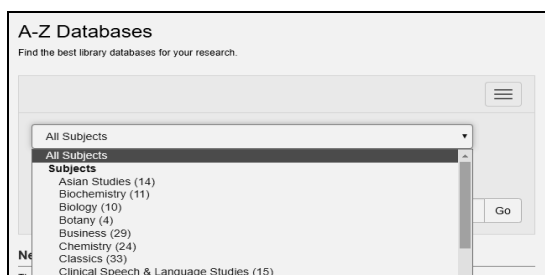

Фото 5. Бази даних за тематикою дослідження

Бібліотека зазвичай надає доступ до баз даних тільки зареєстрованим студентам і співробітникам коледжу, хоча перелік також містить ресурси з вільним доступом, наприклад, "Європейські джерела в Інтернеті" (European Sources Online, ESO). Цей сервіс кумулює інформацію про установи та міжнародні організації Європи, діяльність ЄС та окремих країн і створений для підтримання досліджень із будь-яких питань щодо Європи. БД охоплює основні й офіційні джерела, коментарі, аналізи, статті з журналів, монографії та інші документи.

Цікавими є цифрові колекції бібліотеки **Digital Collections**, що містять книги, карти, картини, рукописи, фотографії тощо. Наприклад, одну з них присвячено О. Вайлду, який свого часу закінчив Трінті-коледж (фото 6).

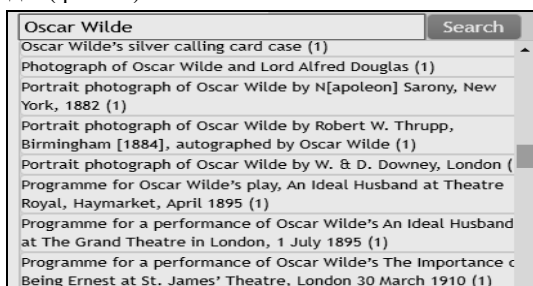

Фото 6. Цифрова колекція О. Вайлда

Можна перейти до будь-якого предмета колекції, наприклад, до фотографічного портрета автора (Portrait photograph of Oscar Wilde by W. & D. Downey, London) та його докладного опису (фото 7). Разом із книгами О. Вайлда, а також літературою про його творчість, котрі пропонує бібліотека, цифрова колекція становить великий інформаційний масив, винятково важливий для дослідження життя й діяльності письменника.

Фото 7. Фотографічний портрет О. Вайлда

MARLOC — науково-дослідна бібліотека рукописів та архівних матеріалів у бібліотеці коледжу, що репрезентує значну колекцію дослідницьких документів із різних тем. Перелік, розміщений на сайті, охоплює такі:

"Генеалогія", "Ірландські рукописи", "Карти", "Медичні колекції", "Дублінський архів Трінті-коледжу" та інші. Бібліографічний запис, наприклад, видання "Геральдичний рукопис", містить такі відомості: назва, дата створення (1500—1599), обсяг (1 том), зміст ("Озброєння та генеалогія Деверо", "Зброя лицарів Круглого Столу" тощо). Також у записі зазначено, що це точна копія друкованої книги (номер STC 6364 за коротким каталогом найменувань стародруків).

Меню бібліотеки пропонує скористатися опцією **Subject Librarians** розділу **Support & Training** ("Підтримка й навчання") та отримати алфавітний перелік тем із можливістю прямого доступу до них. За кожною з них відповідає бібліотекар-експерт, інформацію про якого можна дістати під час визначення БД за темою дослідження. Ці фахівці здійснюють зв'язок між академічною діяльністю коледжу та бібліотекою, зокрема надають користувачам експертні вказівки й рекомендації щодо розроблення ефективної стратегії пошуку, керування даними дослідження, укладання навчальних програм, допомагають формувати масиви джерел інформації для наукової роботи, проводять заняття й семінари для студентів, дослідників і співробітників тощо [8]. Варто зазначити, що "науково-інформаційна діяльність бібліотекаря, який виступає в ролі консультанта, інформаційного куратора наукового дослідження", є "важливим компонентом сучасної моделі бібліотечно-інформаційного забезпечення інформаційних потреб" [1, с. 58].

Алфавітний перелік містить 51 тему: біохімія, ботаніка, бізнес, генетика, економіка, історія, історія архітектури та мистецтва, комп'ютерна наука та інші. Наприклад, сторінка "Історія" ознайомлює з відповідальним бібліотекарем і пропонує обрати будь-яку базу даних, поміж яких:

- Усі бази даних історії;
- Бібліографія історії Британії та Ірландії;
- Британська історія в Інтернеті;
- Словник ірландської біографії;
- Міжнародна середньовічна бібліографія.

Розглянемо БД "Британська історія в Інтернеті", що містить повні тексти основних друкованих документів з історії Британських островів. Знайдемо їх за ключовим словом "Churchill" (фото 8).

Фото 8. Результати пошуку за ключовим словом "Churchill"

Для уточнення запиту за ключовим словом та обмеження кількості результатів пошуку варто звернутися до системи фільтрів, котра надає відомості щодо кількості документів за певною ознакою. Можна скористатися розширеним пошуком за такими ознаками (у будь-якій комбінації): назва, тема, автор, формат, бібліотечна колекція, місцезнаходження, мова, рік видання.

**Churchill / Sebastian Haffner; translated by John Brownjohn;
introduced by Peter Hennessy**
Haffner, Sebastian

Printed Book | Haus | 2003

Available at Santry Stacks (place request) (HB-66-167) plus 2 more

Description ix, 182 p: ill., ports; 21 cm.

Series **Life & times**

Bibliography Includes bibliographical references and index.

Language Translated from the German.

Subject **Churchill, Winston, 1874-1965.**

Prime ministers -- Great Britain -- Biography.

World War, 1939-1945.

Great Britain -- Politics and government -- 20th century.

ISBN 1904341063 (cased): £12.99

1904341071 (pbk.): £8.99

Фото 9. Бібліографічний запис книги С. Хаффнера "Черчилль"

Бібліографічний запис документа (фото 9) містить відомості про автора, перекладача, назву, мову, тип, рік видання, видавництво, кількість сторінок тощо. Активними елементами, за якими можна продовжити пошук, є автор (Себастьян Хаффнер), назва серії ("Життя і час") і тематичні рубрики:

— *Черчилль, Вінстон, 1874—1965;*

— *Прем'єр-міністри — Велика Британія — Біографія;*

— *Світова війна, 1939—1945;*

— *Велика Британія — Політика і уряд — ХХ століття.*

Використання назви серії й тематичних рубрик дає змогу регулювати сферу пошуку: користувач може звужити чи розширити його межі, уточнити тематику тощо [3, с. 16].

Зазначені елементи бібліографічного запису забезпечують створення нових переліків бібліографічних записів документів, сформованих за тематичною рубрикою, автором чи серією, тобто допомагають керувати напрямками інтелектуального пошуку. Це повноцінні лінгвістичні компоненти методичного апарату ІПС бібліотеки, важливий засіб багатоаспектного тематичного пошуку інформації.

На сторінках окремих розділів додатково наведено переліки національних чи світових інформаційних ресурсів відкритого доступу. Наприклад, для розділу "Географія" зазначено бази даних Ірландії, серед яких: "Національні парки та служба дикої природи: карти та дані", "RIAN (Ірландські наукові публікації з відкритим доступом)", "База даних ірландських печер" та інші, міжнародні ресурси, каталог "Швидкий пошук географічного матеріалу", дисертації та книги з географії з колекції коледжу, а також сайти ірландських організацій, наприклад, "EPA — Environmental Protection Agency" ("Агентство з охорони навколишнього середовища"). До цих ресурсів можна перейти за гіперпосиланнями й продовжувати дослідження.

Опція **EndNote** дає змогу використовувати довідковий бібліографічний програмний засіб автоматичного укладання переліку джерел інформації для наукових публікацій, оформлення наукових праць відповідно до певного стилю, а також створення персоналізованої бази посилань.

Опція **Other Libraries** спрямовує до каталогів інших бібліотек, поміж яких — книгозбірні універ-

ситетів і коледжів Ірландії, Національна бібліотека Ірландії, Британська бібліотека, Бібліотека Конгресу США, Національна бібліотека Франції тощо.

Розглянуті колекції та каталоги, доступ до яких надає бібліотека коледжу, утворюють потужний, структурований, раціонально організований комплекс інформаційно-комунікаційних, пошукових і навігаційних засобів, наочно демонструють органічне поєднання традиційної бібліотечної діяльності з широкими можливостями сучасних інформаційних технологій, і високий рівень бібліотечного обслуговування.

Висновки. Бібліотека Трінті-коледжу в Дубліні нагромаджує та зберігає культурну спадщину й інтелектуальні надбання суспільства, формує тематичні колекції, зокрема рідкісних та унікальних матеріалів, використовує інноваційні технології на кожному етапі опрацювання документів, удосконалює електронний каталог і складники бібліотечної пошукової системи (комунікаційні підсистеми) для надання користувачам оперативного та якісного доступу до інформаційних джерел і послуг.

Бібліотека формує великий фонд електронних ресурсів: оцифрованих друкованих матеріалів і матеріалів, одразу створених у цифровому форматі; виконує просвітницьку функцію: організує екскурсії, виставки, у тому числі онлайн, надає консультації та рекомендації бібліотекарів-експертів щодо пошуку джерел інформації, організації наукового дослідження тощо.

Розгалужена, багатокомпонентна інформаційно-пошукова система бібліотеки сприяє якісному інформаційному забезпеченню наукових досліджень у галузях освіти, політики, історії тощо; надає користувачам віддалений доступ до електронного каталогу, а також комплекс навігаційних і пошукових засобів для організації інтелектуального пошуку й керування ним, визначення власної стратегії навігації та пошуку; застосовує систему фільтрів за ознаками документів для уточнення користувацького запиту і обмеження кількості результатів пошуку; уможлиблює пошук за розділами знань, завдяки чому відвідувач отримує максимально повний і точний результат; ефективно використовує власні фонди, зібрання інших бібліотек, а також величезний масив інтернет-ресурсів.

Отже, бібліотека Трінті-коледжу в Дубліні є інформаційно-комунікативним, просвітницьким і культурним центром, що забезпечує "інформаційний зв'язок між усіма сферами людської діяльності, зокрема ефективну інформаційну підтримку інноваційних про-

цесів, що відбуваються в суспільстві" [4, с. 448—449]. Її досвід щодо репрезентації інформаційних ресурсів і надання засобів навігації та пошуку інформаційних джерел, безумовно, є корисним для вдосконалення ПС наукових бібліотек України, що здійснюють супровід науково-дослідної діяльності. Визначення оптимальної моделі раціональної організації онлайн-ресурсів і застосування корисних елементів структури пошукових

систем провідних бібліотечних установ сприяють подальшому розвитку й модернізації ПС вітчизняних наукових бібліотек, що дасть змогу розширити доступ до історико-культурної спадщини України та інтелектуального надбання науковців, а також ефективно використовувати структуровані масиви інформаційних ресурсів, зосереджених у локальних та світових інформаційних системах і базах даних.

Список використаної літератури

1. *Семантичні технології у науковій бібліотеці* / [Лобузін К. В. та ін.] ; відповід. ред К. В. Лобузін. — Київ : НАН України, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2019. — 312 с.
2. Лобузін К. В. Адаптація лінгвістичних засобів наукової бібліотеки до вимог інтернет-середовища та міжнародних стандартів / К. В. Лобузін, С. В. Галицька, Н. В. Орешина // *Бібліотечний вісник*. — 2017. — № 4. — С. 3—7.
3. Лобузін К. В. Тематичний пошук в електронних каталогах національних бібліотек / К. В. Лобузін, С. В. Галицька // *Бібліотечний вісник*. — 2019. — № 1. — С. 12—18.
4. Лобузін К. В. Удосконалення рубрикатора наукової бібліотеки як лінгвістичної основи пошукової інформаційно-комунікативної системи / К. В. Лобузін, С. В. Галицька, Н. В. Орешина // *Наукові праці НБУВ*. — 2016. — Вип. 44. — С. 448—460.
5. Скарук Г. А. Принципы комплексного использования лингвистических средств тематического поиска в электронном каталоге / Г. А. Скарук // *Научные и технические библиотеки*. — 2014. — № 2. — С. 72—76.
6. Цветкова В. А. Состояние и перспективы развития библиотек Великобритании (На примере Британской библиотеки) / В. А. Цветкова, Е. В. Мельникова, Д. Б. Саркисян // *Информационные ресурсы России*. — 2012. — № 5. — С. 13—17.
7. *Library of Trinity College Dublin*. — Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Library_of_Trinity_College_Dublin. — Загл. с экрана (дата обращения: 12.04.20).
8. *Library of Trinity College Dublin*. — Режим доступа: <https://www.tcd.ie/library/>. — Загл. с экрана (дата обращения: 14.04.20).

Svitlana Halytska

Library of Trinity College Dublin: a modern information and communication center in Ireland

The paper deals with aspects of the activities of the Trinity College Irish Library as an information, communication, educational and cultural center of Ireland. The possibilities of library search engine components to provide users with effective access to information sources and services are analyzed. It is noted that the library engages in the service of users of expert librarians, who provide advice and guidance on the intellectual search of materials and the organization of scientific research. It has been found that the library's information retrieval system provides support for research and a high level of use of information resources localized both in the library's own funds and available in other information systems and databases. It is emphasized that the library's experience in presenting information resources and providing means of navigation and search for information sources is certainly useful for improving information retrieval systems of scientific libraries of Ukraine, which provide information to all sectors of society, including research. It is noted that the definition of the optimal model of rational organization of online resources contributes to the further development and modernization of search engines of domestic scientific libraries.

Keywords: *electronic catalog; information retrieval system; thematic search; library record; expert librarian; scientific libraries of Ukraine*

References

1. Vlasova T. Yu., Halytska S. V., Harahulya S. S. and others. (2019). *Semantychni tekhnolohiyi u naukoviy bibliotetsi*. Kyiv: NAN Ukrayini, Nacionalna biblioteka Ukrayini imeni V. I. Vernadskogo.
2. Lobuzina K. V., Halytska S. V. and Orieshyna N. V. (2017). Adaptatsiia lingvistichnykh zasobiv naukovoi biblioteki do vymoh internet-seredovyscha ta mizhnarodnykh standartiv. *Bibliotechnyi visnyk*, 4, pp. 3—7.
3. Lobuzina K. V. and Halytska S. V. (2019). Tematichnij poshuk v elektronnykh katalogah nacionalnih bibliotek. *Bibliotechnyi visnyk*, 1, pp. 2—18.
4. Lobuzina K. V., Halytska S. V. and Orieshyna N. V. (2016). Udokonalennia rubrykatora naukovoi biblioteki iak lingvistichnoi osnovy poshukovoi informatsiino-komunikatyvnoi systemy. *Naukovi pratsi NBUV*, 44, pp. 48—460.
5. Skaruk G. A. (2014). Printsipy kompleksnogo ispolzovaniya lingvisticheskikh sredstv tematicheskogo poiska v elektronnom kataloge. *Nauchnye i tekhnicheskie biblioteki*, 2, pp. 2—76.
6. Tsvetkova V. A., Melnikova E. V. and Sargsyan D. B. (2012). Sostoyaniye i perspektivy razvitiya bibliotek Velikobritanii (Na primere Britanskoy biblioteki). *Informatsionnyye resursy Rossii*, 5, pp. 3—17.
7. *Library of Trinity College Dublin*. (2020). Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/Library_of_Trinity_College_Dublin.
8. *Library of Trinity College Dublin*. Available at: <https://www.tcd.ie/library/>.

Надійшла до редакції 4 вересня 2020 року

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 21783-11683ПР від 31.12.2015.

Формат 60x84¹/₈. Ум. друк. арк. 6,05. Тираж 210 пр. Зам. 63.

Журнал надруковано на обладнанні Книжкової палати України

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1954 від 24.09.2004.

До уваги читачів: електронний варіант журналу "Вісник Книжкової палати" ISSN 2076-9555 (онлайн-версія) розміщено на сайті Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в розділі "Наукова періодика України":

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VKP/index.html